

STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ RYMANOWA ZDROJU

ROCZNIK
RYMANOWA ZDROJU

TOM I

120-lecie odkrycia źródeł

FOT-ART'94

1996

Kolegium Redakcyjne:

Redaktor naczelny: Marek Hanus

Członkowie: Anna Węglorz-Stempin
Wojciech Krukar
Krzysztof Smerecki
Jan Tomkiewicz

Adres redakcji: 38-521 Rymanów Zdrój, ul. Zdrojowa 41

Projekt okładki: Wojciech Zagórski

Autorzy okładki: Jerzy Pluszyński - kościółek w Rymanowie Zdroju (akwarela)
Jerzy Zmarz - cerkiew na Wołtuszwowej (nieistniejąca)

Opracowanie graficzne: Ryszard Trawinski, Jerzy Wygoda

Redakcja techniczna: Jerzy Wygoda

Korekta: Augustyn Walczak

CIP - Biblioteka Narodowa

Rocznik Rymanowa Zdroju / [red. nacz. Marek Hanus]; Stowarzyszenie Przyjaciół Rymanowa Zdroju. T. 1. – Rzeszów: "Fot-Art'94", 1996

ISBN 83-86131-04-7

Nakładem: Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju

Wydawca: © Copyright by **FOT-ART'94** - Rzeszów 1996
35-005 Rzeszów, ul. Fredry 7/24, tel. (0-17) 351 40

Skład, łamanie, druk i oprawa: RS-druk Pracownia Poligraficzna, 35-036 Rzeszów,
ul. Zwirki i Wigury 8b, tel. (0-17) 540-893, tel.-fax (0-17) 540-790

Nakład: 2000 + 20 egz.

Spis treści

<i>Od Redakcji</i>	5
<i>Adam Osuchowski</i> Anna Stanisławowa Potocka z Działyńskich ostatnia	7
<i>Iwan Krasowski</i> Deszno w 600-lecie pierwszej historycznej wzmianki	39
<i>Jerzy Zieliński</i> Pozdrowienia z Rymanowa Zdroju	43
<i>Jan Tomkiewicz</i> Krótka podróż do źródeł Rymanowa Zdroju	49
<i>Wojciech Krukar</i> Rymanów Zdrój - charakterystyka środowiska geograficznego	57
<i>Marek Hanus</i> Administracja Apostolska Łemkowszczyzny	65
Konkurs – wspomnienia z pobytu w Rymanowie Zdroju	76

Spis ilustracji

Anna z Działyńskich Stanisławowa Potocka	6
Anna Potocka jako młoda mężatka	13
Stanisław Potocki z Rymanowa	17
Dwór w Rymanowie	19
Szkółka rzeźbiarska w Rymanowie	20
Anna Potocka z dziećmi po śmierci męża, Stanisława Potockiego z Rymanowa	26
Pierwsze domy i pierwsza kaplica w Rymanowie Zdroju	27
Dawne łaźienki w Rymanowie Zdroju	28
Pawilon nad źródłami rymanowskimi	29
Wille "Pod Matką Boską" i "Leliwa". Widok z kortów tenisowych. Fot. autor nn. Ze zbiorów Mariusza Włodarczyka z Iwonicza Zdroju	34
Rymanów Zdrój – Łazienki. Pocztówka ze zbiorów Mariana Terleckiego z Krosna	35
Dworzec kolejowy – Kurhaus. Fot. autor nn. Ze zbiorów Mariana Włodarczyka	36
Pawilon nad źródłami i "Świtezianka" (na drugim planie). Fot. autor nn. Ze zbiorów Mariana Włodarczyka z Iwonicza Zdroju	36
Cmentarz w Desznie. Fot. Stefan Stempin	38
Willa "Pod Matką Boską", dzisiaj Szpital Uzdrawiskowy nr II – „Maria“. Widok obecny. Na podst. fot. J. Wygody	42
Pocztówka ze zbiorów Jerzego Zielińskiego z Krakowa	44
Pocztówka ze zbiorów Jerzego Zielińskiego z Krakowa	45
Pocztówka ze zbiorów Jerzego Zielińskiego z Krakowa	46
Pocztówka ze zbiorów Jerzego Zielińskiego z Krakowa	46
Dworzec Gościnny - Kurhaus. Autor: Jan Tomkiewicz	48
Rymanów. Dworzec Zdrojowy – Kurhaus. Pocztówka ze zbiorów Mariana Terleckiego z Krosna	50
Rymanów Zdrój. Pijalnia i łaźienki. Pocztówka ze zbiorów Mariana Terleckiego z Krosna	51
Erythraea centaureum Pers. - Tysiącznik pospolity	52
Daphne mezereum L. – Wawrzynek wilczelyko	53
Asarum europaeum L. – Kopytnik pospolity	54
Platanthera bifolia Rchb. – Podkolan biały	55
Wybrane elementy geomorfologii okolicy Rymanowa Zdroju (ryc. 1)	56
Schematyczna mapka geologiczna okolicy Rymanowa Zdroju (ryc. 2)	58
Przekrój antykliny Iwonicza Zdroju z rejonie Zameczysk (ryc. 3) (wg A. Sokołowskiego i S. Wdowiarza)	60
Rzeka Tabor. Fot. J. Wygoda	61
Rymanów. Ul. Zdrojowa. Fot. J. Wygoda	63
J.E. ks. dr Bazyl Maściuch – Administrator Apostolski Łemkowszczyzny (fot. ORIENS)	64
Rymanów – Księża grekokatolicy Łemkowszczyzny na rekolekcjach (fot. ORIENS)	70
Rymanów – Księża grekokatolicy na pogrzebie Ks. B. Maściucha (fot. ORIENS)a	71
Rymanów – Kler łaciński na pogrzebie Ks. B. Maściucha (fot. ORIENS)	72
J.E. ks. dr Jakub Medwecki – Administrator Apostolski Łemkowszczyzny (fot. ORIENS)	73

Od Redakcji

W bieżącym roku mija 120 lat od odkrycia źródeł mineralnych w Rymanowie Zdroju, tym samym powstania Rymanowa Zdroju jako uzdrowiska. W celu upamiętnienia tego wydarzenia, a jednocześnie propagowania Rymanowa Zdroju i okolic z ich bogatymi i różnorodnymi walorami, oddajemy do Państwa rąk pierwszy tom Rocznika Rymanowa Zdroju.

Idea wydania Rocznika, poświęconego historii, kulturze, walorom środowiskowym i przyrodniczym Rymanowa Zdroju, powstała w kręgu osób należących do Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju.

Na treść Rocznika składają się artykuły o różnorodnej treści, co zapewne spowoduje, że każdy znajdzie w nim coś interesującego dla siebie.

Przeczytaj tutaj Państwo obszerny artykuł Adama Osuchowskiego, poświęcony Annie Stanisławowej z Działyńskich Potockiej – współzałożycielce uzdrowiska, zapoznając się z jej twórczym i otwartym na potrzeby wszystkich ludzi życiem. Przy tej okazji dziękujemy Panu Antoniemu Potockiemu z Krakowa za udostępnienie materiałów do artykułu

Będą mieli Państwo możliwość poznać wspomnienia Ignacego Potockiego, wnuka założycieli Rymanowa Zdroju, spisane przez Jana Tomkiewicza.

Tematyce historycznej poświęcone są także dwa inne artykuły. Pierwszy z nich, autorstwa Iwana Krasowskiego – historyka, etnografa ze Lwowa, z pochodzenia desznianina – poświęcony jest historii wsi Deszno. Mało znany fakt historyczny przedstawia artykuł Marka Hanusa o Administracji Apostolskiej Łemkowszczyzny, której siedziba mieściła się w Rymanowie Zdroju w latach 1934-38.

Czytelnik znajdzie też w Roczniku wiadomości o środowisku geograficznym Rymanowa Zdroju – w artykule Wojciecha Krukara, a także dowie się o roślinach chronionych, występujących w naszej okolicy – z artykułu Anny Węglorz-Stempin.

Walorem Rocznika jest jego bogata szata ilustracyjna. Dzięki uprzejmości kolekcjonerów widokówek – pana Jerzego Zielińskiego z Krakowa, pana Mariana Terleckiego z Krosna i pana Mariusza Włodarczyka z Iwonicza Zdroju – prezentujemy Państwu pocztówki o znacznej wartości historycznej. Panu Jerzemu Zmarzowi zawdzięczamy unikatowe ujęcie cerkwi w Wołtuszej.

Wyrażamy nadzieję, że Rocznik Rymanowa Zdroju spotka się z przychylnym przyjęciem Czytelników. Liczymy na to, że zechcą się Państwo podzielić z nami swoimi odczuciami po jego lekturze, a także wybaczą nam ewentualne potknięcia. Redakcja planuje kontynuować wydawanie Rocznika.

Zachęcamy Państwa do współredagowania następnych numerów, przysyłania własnych tekstów (artykułów, wspomnień, wierszy) na adres Stowarzyszenia Przyjaciół Rymanowa Zdroju.

Przy sposobności pragniemy podziękować wszystkim autorom oraz instytucjom, które przyczyniły się do powstania tego Rocznika. Wydanie Rocznika było możliwe dzięki wszystkim sponsorom a szczególnie dzięki Zarządowi Miasta i Gminy Rymanów.

*Redaktor Naczelny
Marek Hanus*